

**Interpellationssvar
2004-12-13**

Interpellation ang hemlösa situation på Gotland.

Ledamoten Solveig Artsman (m) har ställt ett antal frågor till mig ang situationen för hemlösa på Gotland.

Fråga 1: Hur många hemlösa personer finns idag på Gotland?

Svar: Ingen kan med bestämdhet säga något om exakt antal hemlösa, vare sig på Gotland eller någon annanstans. Det beror på hur man definierar hemlöshet. I en kartläggning som socialtjänsten på Gotland gjorde hösten 2001 refererades till definitioner gjorda av Socialstyrelsen och dess Epidemiologiska centrum, använda vid olika kartläggningar. Socialtjänstens undersökning anslöt sig till Socialstyrelsens definition:

Som hemlös/bostadslös räknas person som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande eller andrahandsboende samt är hänvisad till tillfälliga boendalternativ eller är uteliggare.

Till hemlösa räknas också de personer som bor på institution (inom socialtjänst, kriminalvård etc) och som inte har någon bostad ordnad vid utskrivning, om utskrivningen planeras ske inom tre månader.

I den undersökningen (2001) fann socialtjänsten att 23 personer kunde betraktas som hemlösa vid tidpunkten för undersökningen. Idag bedöms situationen vara bättre i och med att missbrukarvårdens boenden har utökats, men det går fortfarande inte att ge en exakt siffra på hur många personer som är hemlösa på Gotland idag. Det kan nämnas att i allmänt språkbruk för begreppet hemlös ofta tankarna till uteliggare. Någon permanent uteliggare finns inte på Gotland.

Fråga 2: Hur är situationen för de personer som bor på Gesällgården men som på grund av återfall i missbruk får lämna detta boende?

Svar: De som har tagit ett återfall i missbruk får lämna Gesällgården (detta gäller samtliga missbrukarvårdens boenden) till dess att de har nyktrat till. En del av dem hänvisas, om tillståndet gör det möjligt, till vandrarhem för den kommande natten. När de har nyktrat till sker en prövning för återflytt till boendet.

Fråga 3: Hur många personer räknar man med måste sova utomhus varje natt?

Svar: Missbruksvårdsenheten bedömer att det inte finns någon person som ständigt behöver sova utomhus. Det kan finnas någon/några som enstaka nätter inte har tak över huvudet. Om missbrukarvården upptäcker att någon under en längre tid har sovit utomhus och det samtidigt finns ett missbruk, görs en bedömning om det behövs vård. Som exempel kan nämnas en medelålders man som hade sovit utomhus i tre nätter, varpå missbrukarvården ansökte om vård enligt LVM. Missbrukarvårdens boendestödjare rör sig dagligen i utsatta miljöer och på det sättet har vi en bra uppfattning av situationen.

Fråga 4: Hur är den medicinska statusen hos dem som tvingas sova utomhus?

Svar: Allmänt kan man säga att missbrukare ofta har sämre hälsa än befolkningen i allmänhet. Även personer som på grund av missbruk inte har någon bostad att tillgå har en dålig hälsa. Alla som har dålig hälsa har möjlighet att söka och få den vård som behövs.

Fråga 5: Har kommunen för avsikt att starta ett lågtröskelboende/härbärge för hemlösa?

Svar: I kommunfullmäktige behandlades under 2001 (Kf § 76/2001) en utredning om missbrukarvårdskedja. Utredningen föreslog sammanfattningsvis att en ny verksamhet ska inrättas i Visby med uppdrag att ansvara för tillnyktring, hålla motiverande samtal, erbjuda avgiftning, göra kartläggningar, diagnoser och bedömningar av beroendeproblematik, göra vårdhänvisningar, samt utvärdera resultatet av vårdhänvisningar. Kommunfullmäktige godkände utredningens förslag och beslutade att den skulle betraktas som en ambitionsplan att förverkligas när ekonomiska möjligheter därtill föreligger.

För att kunna bedriva en strukturerad och attraktiv missbrukarvård krävs att det finns passande alternativ för dem som vill bryta med sitt missbruk. En del av missbrukarvårdskedjan innefattar boende i olika former, en boendekedja, beroende på hur långt missbrukaren har kommit.

Ett av målen för missbrukarvården var 2003 att utveckla nuvarande boendekedja, med mer innehåll och struktur och att bibehålla antalet boendeplatser med 45 platser i olika boendeformer. Målet uppfylldes såtillvida att innehållet och strukturen i de flesta av boendena hade utvecklats i form av in- och utskrivningar, arbetsplaner, morgonmöten, husmöten, trädgårdsarbete, där personalen gjort ett mycket bra jobb kring denna struktur.

Även delen med andrahandskontrakt och hyresgaranti har utvecklats med ytterligare 10 boenden, dvs 55 boendeplatser sammanlagt. Under 2003 har 61 klienter bott i boendena och 2003 har 10 klienter flyttat ut för att påbörja egna boenden.

För att vägen till ett liv med mindre/upphört missbruk ska fortsätta vara attraktiv för missbrukarna på Gotland, får det inte finnas boendialternativ

med kravlöshet. Socialtjänsten arbetar för att förhindra att missbrukare lever i misär, bland annat genom att ge dem möjlighet att få ett värdigt boende. Ett lågtröskelboende/härbärge är inte på lång sikt värdigt, även om det ger möjlighet att för den kommande natten få tak över huvudet.

Våren 2004 startades avgiftningsenheten och under nästa år avser vi att starta en tillnyktringsenhet. Med tillnyktringsenheten kommer våra möjligheter att ännu bättre kunna hantera frågan om hemlösa/bostadslösa och utifrån den verksamheten kunna bygga vidare på att skapa drägligare förhållanden och stöd för våra missbrukare.

Björn Jansson
Ordförande
Social och omsorgsnämnden